

Nota analitică cu recomandări pentru Regulamentul cu privire la modul de planificare al contractelor de achiziții publice

Autori: Carolina Ungureanu, Diana Enachi, Vadim Țurcan

Politici și reglementări actuale privind planificarea achizițiilor publice

Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1419 din 28 decembrie 2016 reglementează modul de planificare a contractelor de achiziții publice în Republica Moldova. Acesta stabilește procedura prin care autoritățile contractante identifică, estimează, planifică, aprobă și publică necesitățile de achiziții pentru bunuri, servicii și lucrări, în vederea unei utilizări eficiente, transparente și previzibile a fondurilor publice.

Regulamentul se aplică tuturor autorităților contractante, indiferent de sursa finanțării - fie că este din bugetul de stat, bugetele locale, fonduri externe sau alte surse legale. Documentul impune ca fiecare autoritate să elaboreze un plan anual de achiziții publice, în baza necesităților identificate și a valorii estimate a contractelor, și să îl aprobe în termenele stabilite. Planul trebuie ulterior publicat pe pagina oficială a instituției și, începând cu reformele digitale, în sistemul electronic de achiziții MTender.

De asemenea, regulamentul permite actualizarea planului anual în cazul apariției unor modificări bugetare, schimbări de priorități sau alte necesități justificate, iar autoritățile contractante au obligația de a justifica și documenta aceste modificări.

Prin acest regulament, Guvernul a urmărit să asigure o planificare riguroasă și strategică a achizițiilor publice, care să sprijine buna guvernanță, să reducă riscurile de corupție și să permită o monitorizare eficientă din partea instituțiilor competente și a societății civile. În același timp, se consolida responsabilitatea autorităților contractante în gestionarea resurselor publice.

Cadrul legislativ al achizițiilor publice a fost semnificativ actualizat, inclusiv prin elaborarea de către Ministerul Finanțelor a unui nou proiect de lege privind achizițiile publice, care a fost supus unui proces larg de consultare publică, care urmărește transpunerea integrală a Directivei 2014/24/UE, precum și a Directivelor 89/665/CEE și 92/13/CEE, în vederea alinierii la acquis-ul comunitar și consolidării unui sistem de achiziții publice transparent, eficient și competitiv este necesar de a modifica și cadrul legal secundar. De asemenea, Programului național de dezvoltare a sistemului de achiziții publice pentru anii 2023 - 2026 (HG nr. 625/2023), este indicată imperativitatea revizuirii Hotărârii Guvernului nr. 1419/2016 privind modul de planificare a contractelor de achiziții publice. Această revizuire trebuie să asigure coerența și compatibilitatea cu noile prevederi legislative și să răspundă cerințelor de modernizare și digitalizare a procesului de achiziții publice. Aceste noi documente strategice pun accent pe digitalizare, profesionalizare,

eficiență și aliniere la directivele Uniunii Europene, obiective care nu sunt reflectate în forma actuală a regulamentului din 2016.

Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027 include referințe explicite la planificarea în achizițiile publice. Acest document strategic, elaborat de Guvernul Republicii Moldova, stabilește pașii necesari pentru alinierea la acquis-ul comunitar și pentru îndeplinirea criteriilor de aderare la Uniunea Europeană.

În cadrul Capitolului 5: Politici economice și funcționarea pieței interne, subcapitolul dedicat achizițiilor publice, planul prevede următoarele acțiuni relevante pentru planificare:

1. Revizuirea cadrului normativ privind achizițiile publice, inclusiv a procedurilor de planificare, pentru a asigura conformitatea cu directivele europene și pentru a îmbunătăți eficiența și transparența procesului de achiziții.
2. Implementarea unui sistem integrat de planificare și monitorizare a achizițiilor publice, care să permită o mai bună coordonare între autoritățile contractante și să faciliteze analiza datelor privind achizițiile.
3. Dezvoltarea capacităților instituționale și profesionale ale autorităților contractante, prin formare și instruire, pentru a asigura o planificare adecvată și strategică a achizițiilor publice.

Aceste acțiuni reflectă angajamentul Republicii Moldova de a consolida sistemul de achiziții publice, în special în ceea ce privește etapa de planificare, ca parte a eforturilor de integrare europeană.

Perspective internaționale privind planificarea eficientă a achizițiilor publice

Documentul [OECD Legal Instruments](#), intitulat "Recommendation of the Council on Public Procurement", conține recomandări relevante și privind planificarea în achizițiile publice.

Una dintre cele 12 componente-cheie recomandate de OECD este chiar "Balanced and multi-year budgeting and planning". Aceasta subliniază importanța unei planificări strategice și sustenabile, cu accent pe:

- alocarea eficientă a resurselor publice în funcție de priorități reale;
- planuri de achiziții care reflectă obiectivele politicilor publice;
- coordonarea achizițiilor cu ciclurile bugetare și strategiile sectoriale;
- utilizarea datelor și analizelor de piață pentru estimarea corectă a necesităților și valorilor contractuale.

Prin urmare, documentul OECD sprijină explicit ideea că planificarea riguroasă este esențială pentru un sistem de achiziții publice eficient, transparent și responsabil. Acesta oferă o bază solidă pentru argumentarea modificărilor propuse la HG nr. 1419/2016 din perspectiva bunelor practici internaționale.

[Raportul MAPS de evaluare a sistemului național de achiziții publice](#) menționează în mod explicit importanța și deficiențele legate de planificarea achizițiilor publice.

În rezumatul executiv, se subliniază că una dintre componentele esențiale evaluate a fost îmbunătățirea etapelor de planificare și pregătire a achizițiilor, alături de eficiența evaluării ofertelor și gestionarea contractelor.

De asemenea, în cadrul Pilonului II – Capacitatea instituțională și de management, evaluarea atrage atenția asupra următoarelor aspecte legate de planificare:

- Lipsa unui cadru metodologic unificat pentru planificarea achizițiilor la nivelul autorităților contractante;
- Necesitatea ca planificarea să fie mai bine corelată cu bugetele instituțiilor și cu nevoile reale ale beneficiarilor;
- Inexistența unui mecanism de monitorizare și analiză a implementării planurilor anuale de achiziții;
- Necesitatea introducerii de instruire și ghiduri pentru îmbunătățirea capacității de planificare la nivel local și central.

Raportul recomandă în mod direct: „îmbunătățirea etapelor de planificare și pregătire a proceselor de achiziții, inclusiv prin introducerea de instrumente și standarde pentru evaluarea necesităților și prognoza achizițiilor.” / *“enhancing the planning and preparation stages of procurement processes, including the introduction of tools and standards for needs assessment and procurement forecasting.”* Prin urmare, acest document oferă o bază solidă și validată la nivel tehnic pentru revizuirea HG nr. 1419/2016, mai ales în ceea ce privește:

- formalizarea procesului de planificare;
- publicarea și justificarea modificărilor;
- corelarea cu bugetul și politicile publice;
- profesionalizarea funcției de planificare.

[2024 Enlargement report](#) publicat de Comisia Europeană face referire la aspecte legate de planificarea achizițiilor publice, deși nu tratează această temă ca un subiect distinct sau central. În cadrul secțiunii dedicate Capitolului 5 – Achiziții publice, raportul subliniază necesitatea continuării eforturilor de reformă pentru a alinia legislația și practicile Republicii Moldova la standardele Uniunii Europene. În mod specific, raportul menționează:

- Lipsa capacității administrative și instituționale în multe autorități contractante, ceea ce afectează inclusiv capacitatea de planificare riguroasă și realistă a achizițiilor.
- Necesitatea unei planificări mai strategice, coerente cu prioritățile bugetare și politicile sectoriale, pentru a reduce fragmentarea și achizițiile neplanificate.
- Utilizarea insuficientă a datelor și analizelor de piață în procesul de planificare, ceea ce duce la estimări incorecte și lansarea de proceduri cu risc sporit de eșec.

Raportul recomandă, în linie cu acquis-ul UE, o consolidare a proceselor de planificare și programare a achizițiilor, inclusiv prin digitalizare și profesionalizare, ceea ce întărește justificarea modificării Hotărârii de Guvern nr. 1419/2016. Acest document european oferă astfel un fundament strategic puternic pentru reformarea cadrului național privind planificarea achizițiilor.

Carențele identificate în planificarea achizițiilor publice

În raportul auditului conformității asupra achizițiilor publice în cadrul sistemului Ministerului Justiției în anii 2019-2020, publicat de Curtea de Conturi în 2021 ([3 hcc nr. 40 din 23.07.2021.docx](#)) se subliniază că procedurile de achiziții publice au fost afectate de nereguli și deficiențe, în funcție de modul de planificare a acestora. Acest lucru indică o legătură directă între planificarea inadecvată și problemele ulterioare în derularea achizițiilor.

De asemenea, rapoartele de monitorizare elaborate de organizațiile societății civile, precum Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER), Transparency International Moldova (TI Moldova), Asociația Presei Independente (API) etc., semnalează o serie de disfuncționalități recurente.

În analizele elaborate de societatea civilă se menționează că desfășurarea unei planificări riguroase în achizițiile publice este un element fundamental pentru valorificarea eficientă a fondurilor publice și pentru a răspunde adecvat nevoilor cetățenilor, precum și pentru dotarea corespunzătoare a instituțiilor care furnizează servicii publice. Această importanță este valabilă indiferent de obiectul achiziției, fie că sunt bunuri, servicii sau lucrări și se aplică în toate sectoarele relevante, de la educație și sănătate, până la infrastructură și protecție socială. Cu toate acestea, etapa de planificare este adesea tratată superficial, uneori chiar ignorată, fie din cauza lipsei personalului specializat, fie din cauza altor activități considerate mai urgente de către autoritățile contractante.

În consecință, procedurile de achiziție sunt inițiate cu întârziere, în grabă, fără calcule realiste sau fără o analiză temeinică a necesităților reale. În multe cazuri, autoritățile încearcă să cheltuiască fondurile alocate înainte de încheierea anului bugetar, ceea ce conduce la greșeli procedurale și decizii neinspirate. Problemele apar fie în timpul derulării procedurii propriu-zise, fie ulterior, în faza de implementare a contractului. O planificare deficitară atrage după sine riscuri semnificative: proceduri anulate în urma contestațiilor, neutilizarea fondurilor disponibile, recurgerea la proceduri de negociere fără anunț prealabil din motive de urgență, sau achiziții inadecvate, fie prea scumpe, fie neconforme cu cerințele beneficiarilor.

Această situație subliniază necesitatea unei regândiri serioase a modului în care este abordată planificarea achizițiilor publice, pentru a preveni erori, pierderi și rezultate sub așteptări în livrarea serviciilor publice.

În cadrul studiului [Indicatori de risc în achizițiile publice din Republica Moldova – Puls achizitii](#) autorii menționează că indicatorii de risc pot fi identificați la fiecare etapă a procedurii: de la planificare, până la atribuirea contractului și chiar etapa implementare. Indicatorii de bază au fost clasificați în 4 categorii:

- Indicatori de risc la etapa de pre-tender și cea de planificare
- Indicatori de risc la etapa desfășurării procedurii de achiziție
- indicatori de risc la etapa de atribuire a contractului
- Indicatori de risc la etapa implementare a contractului

La etapa de pre-tender și cea de planificare au fost identificați următorii indicatori de risc:

1. Eludarea aplicării prevederilor legislative în procesul de achiziție în procesul de planificare
2. Selectarea incorectă a tipului de procedură
3. Aplicarea greșită a regulilor privind calcularea valorii estimate
4. Descrierea incorectă a obiectului procedurii de achiziție
5. Criteriile de calificare nu respectă principiile de tratament egal, proporționalitate și asigurarea concurenței
6. Stabilirea incorectă a criteriilor de evaluare
7. Inițierea procedurilor de achiziții în lipsa resurselor sau certitudinii privind alocarea resurselor

În studiu sunt aduse exemple și studii de caz ce se referă la indicatorii de risc identificați.

În cadrul [Raport de monitorizare: Achizițiile publice desfășurate în cadrul Programului „Satul European / Satul European Expres” – Puls achizitii](#) se menționează că din cele 65 autorități contractante monitorizate (constatările raportului se bazează pe datele colectate, până la data de 15 iunie 2024), 46 – nu dețin pagini web. Din 46 autorități contractante care nu dețin pagini web, în cazul a 2 autorități contractante - planurile anuale de achiziții publice au fost publicate pe paginile web ale Consiliului Raional.

Din 19 autorități contractante care dețin pagini web, 13 autorități contractante *nu au publicat planurile anuale de achiziții publice*. Din cele 6 autorități contractante care au publicat planurile anuale de achiziții publice, numai 4 autorități contractante au inclus, inclusiv urmare a modificărilor operate, achizițiile monitorizate în planurile anuale.

În cadrul mai multor misiuni de monitorizare desfășurate de AGER și IDIS „Viitorul” în perioada 2022–2024, s-a constatat că un număr semnificativ de autorități contractante – inclusiv primării din raioanele Cimișlia, Cahul, Ocnița, dar și întreprinderi municipale sau instituții de învățământ – fie *nu publicau planul anual deloc*, fie *îl afișau parțial, pe termen scurt, într-un format greu de consultat*. În unele cazuri, planurile nu conțineau datele minime prevăzute de HG nr. 1419/2016 (ex. valoarea estimativă, cod CPV, sursa finanțării), ceea ce face imposibilă o evaluare a coerenței și legalității ulterioare a contractelor atribuite.

Un exemplu relevant este [Raport de monitorizare: achiziții publice efectuate de către Primăria Chișinău, subdiviziunile acestora și întreprinderile municipale – Puls achiziții](#) realizat în cadrul proiectului „Achizițiile publice din Primăria municipiul Chișinău sub lupa transparenței”. Acest raport evidențiază deficiențe semnificative în procesul de planificare a achizițiilor publice, inclusiv *lipsa unei strategii clare și a unei evaluări adecvate a necesităților*, ceea ce duce la ineficiențe și riscuri în utilizarea fondurilor publice.

Un alt aspect constatat de către societatea civilă este *modificarea frecventă, și adesea nejustificată, a planurilor anuale de achiziții*. Potrivit unui raport API din 2023, în cadrul programului „Satul European”, mai multe primării (ex. din Leova și Edineț) și-au modificat planurile chiar și de 5–7 ori într-un an fiscal, în unele cazuri înlocuind complet obiectivele inițiale sau modificând drastic valorile estimate. Aceste schimbări nu erau însoțite de explicații clare, iar documentele actualizate nu erau publicate în termene rezonabile. Această practică favorizează lipsa de predictibilitate și creează suspiciuni privind adaptarea „la comandă” a achizițiilor pentru anumiți operatori economici.

De asemenea, organizațiile societății civile au remarcat o *lipsă de corelare între planurile aprobate și achizițiile efectiv desfășurate*. În cadrul unor proiecte de monitorizare a a CSO au constatat cazuri

În care contractele atribuite în realitate nu apăreau niciodată în planurile publicate. Spre exemplu, în cazul unui liceu din raionul Hâncești, achiziția unui sistem fotovoltaic în valoare de peste 800.000 lei nu era planificată în niciuna dintre versiunile planului anual disponibile online.

O problemă structurală constantă este și *lipsa de capacitate profesională a celor responsabili de elaborarea planurilor de achiziții*. Mulți dintre funcționarii implicați în acest proces nu au pregătire formală în domeniul achizițiilor publice, nu participă la cursuri de formare și nu au acces la sprijin metodologic. Rapoartele IDIS și LEX XXI semnaleză că, în majoritatea autorităților locale mici, planificarea este făcută „formal”, de către contabil sau secretar, fără o analiză reală a nevoilor sau o estimare corectă a valorilor. Această abordare formalistă generează planuri care sunt ulterior ignorate în practică.

Un alt element important reflectat în analizele societății civile este *absența unui mecanism funcțional de raportare post-factum privind implementarea planului*. În prezent, regulamentul nu prevede obligația ca autoritățile contractante să prezinte public rapoarte privind gradul de realizare a planului anual, ceea ce face imposibilă monitorizarea calității planificării și evaluarea abaterilor. În absența acestei raportări, achizițiile „neplanificate” pot deveni normă, iar planul anual își pierde rolul său strategic.

De asemenea, unele rapoarte (inclusiv cel realizat de API în parteneriat cu TI Moldova în 2022) au semnalat că *planificarea achizițiilor nu este corelată cu prioritățile bugetare* sau cu planurile strategice sectoriale ale autorității contractante. Astfel, se ajunge la situații în care sunt prevăzute achiziții pentru care nu există alocări bugetare reale sau care sunt contrare strategiilor de dezvoltare aprobate (ex: procurarea de mobilier nou în condițiile în care clădirea este în pericol de prăbușire și are nevoie urgentă de reparații capitale).

O lacună importantă este *lipsa reglementărilor legate de formarea profesională și certificarea personalului responsabil de planificarea achizițiilor*. În prezent, această responsabilitate revine frecvent unor angajați care nu dispun de instruirea adecvată în domeniul achizițiilor publice. Un regulament modernizat ar trebui să prevadă cerințe de competență, participarea la cursuri de formare și certificare periodică, în linie cu bunele practici internaționale.

Totodată, pentru a respecta angajamentele de armonizare cu Uniunea Europeană, este necesară preluarea unor abordări strategice moderne, precum planificarea multi-anuală, integrarea criteriilor sociale și de mediu în planificare, precum și centralizarea achizițiilor acolo unde este eficient. Regulamentul actual nu conține prevederi care să permită aplicarea acestor instrumente.

În forma sa actuală, regulamentul nu prevede obligația autorităților contractante de a raporta gradul de implementare a planurilor anuale de achiziții, ceea ce limitează posibilitatea de a evalua eficiența și acuratețea planificării. Introducerea unor cerințe de raportare periodică și analiză ex-post ar consolida învățarea instituțională și ar permite corectarea practicilor greșite în timp util.

Prin urmare, revizuirea Hotărârii Guvernului nr. 1419/2016 este esențială pentru a adapta procesul de planificare la realitățile actuale ale sistemului de achiziții publice, pentru a spori transparența, responsabilizarea instituțiilor, și pentru a asigura utilizarea eficientă și corectă a resurselor publice în beneficiul cetățenilor.

Pentru a alinia Hotărârea Guvernului nr. 1419/2016 privind modul de planificare a contractelor de achiziții publice la Directivele Uniunii Europene, în special Directiva 2014/24/UE privind achizițiile publice, este necesară o revizuire atentă a mai multor articole din regulamentul existent. Această directivă pune accent pe transparență, concurență, planificare strategică, durabilitate și utilizarea eficientă a resurselor publice.

Iată articolele-cheie din HG nr. 1419/2016 care ar necesita modificări sau completări, împreună cu argumentele de fond:

Articolul	Forma actuală	Forma propusă	Justificare
Articolul 3 - Estimarea valorii achizițiilor	Nu prevede o metodologie clară sau interdicții explicite privind divizarea contractelor pentru a evita pragurile legale.	„Estimarea valorii contractelor de achiziții publice se va realiza conform unei metodologii standardizate aprobate de Agenția Achiziții Publice, care exclude posibilitatea divizării artificiale a contractelor în scopul evitării aplicării pragurilor de publicitate prevăzute de lege.”	Introducerea unei metodologii standardizate de estimare a valorii contractelor, în concordanță cu art. 5 din Directiva 2014/24/UE, care reglementează metodele de calcul și interzice divizarea contractelor pentru a evita pragurile de publicitate. Armonizarea estimărilor va contribui la o planificare corectă, va preveni fragmentarea artificială și va asigura aplicarea pragurilor.
Articolul 4 - Elaborarea planului anual de achiziții	Prevede elaborarea planului anual, fără referințe la achiziții centralizate sau durabile.	„Autoritățile contractante vor analiza, în etapa de elaborare a planului anual de achiziții, oportunitatea includerii achizițiilor comune, centralizate sau celor durabile (inclusiv achiziții verzi și sociale), în conformitate cu	Includerea unor dispoziții care să impună analizarea oportunităților de achiziții centralizate, comune sau durabile (green procurement), conform art. 1 și art. 67–70 din Directiva 2014/24/UE. Directiva UE promovează o abordare strategică în planificarea achizițiilor, încurajând agregarea cererii și criterii

		prioritățile strategice ale instituției și politicile naționale în domeniu.”	de adjudecare bazate pe valoarea cea mai bună, nu doar pe cel mai mic preț.
Articolul 5 - Aprobarea planului	Nu prevede consultarea părților interesate.	„Înainte de aprobarea planului anual de achiziții, autoritatea contractantă va consulta, după caz, unități de achiziții centralizate, reprezentanți ai societății civile, sau alte autorități contractante relevante, pentru a asigura o planificare fundamentată și participativă.”	Conform principiilor UE privind transparența și participarea părților interesate, planificarea trebuie să fie fundamentată și validată în mod participativ. Astfel a fost adăugarea obligației de consultare internă sau externă (cu unități de achiziții centralizate, societate civilă sau alte autorități contractante) înainte de aprobarea finală a planului.
Articolul 6 - Publicarea planului anual	Prevede doar obligativitatea publicării pe pagina web a autorității contractante.	„Planul anual de achiziții publice, aprobat conform prezentului regulament, se publică în termen de 5 zile lucrătoare de la aprobare pe pagina web oficială a instituției și în sistemul electronic MTender într-un format structurat (.xlsx/.json), în conformitate cu cerințele de date deschise (Open Contracting Data Standard – OCDS), agregabil și accesibil publicului.”	Directiva 2014/24/UE impune transparență precontractuală și acces liber la informațiile privind planificarea și programarea achizițiilor.
Articol nou - Evaluarea ex-		„Autoritatea contractantă va întocmi un raport	Directiva UE încurajează învățarea instituțională și utilizarea eficientă a

post a realizării planului		trimestrial privind gradul de realizare a planului anual de achiziții, care va fi publicat pe pagina web oficială și transmis Agenției Achiziții Publice. Raportul va conține date statistice, analize de conformitate și justificări pentru orice abatere și impactul economic, social și bugetar al achizițiilor implementate.”	achizițiilor ca instrument de politică publică.
Articolul 7 - Modificarea planului	Prevede posibilitatea de modificare, fără condiții detaliate.	„Modificările planului anual de achiziții publice vor fi însoțite de o notă explicativă în care se vor indica motivele obiective ale modificării (ex. rectificări bugetare, situații de urgență, priorități strategice). Modificările vor fi aprobate prin dispoziție internă și publicate în termen de 3 zile în sistemul MTender și pe pagina instituției.”	Este esențială prevenirea modificărilor arbitrare care pot afecta concurența și integritatea procesului de achiziții, în conformitate cu principiile din art. 72 din Directiva 2014/24/UE privind modificările contractelor.
Articol nou - Achiziții durabile și inovative		„Planul anual de achiziții publice va prioritiza, acolo unde este posibil, achizițiile durabile, sociale și inovative, în conformitate cu politicile UE privind	Directiva UE permite și încurajează includerea criteriilor de mediu, sociale și de inovare în toate etapele ciclului de achiziții.

		tranziția verde, incluziunea socială și inovarea în sectorul public.”	
Introducerea cerinței de profesionalizare a responsabililor de planificare		„Elaborarea planului anual de achiziții publice se efectuează de către persoane instruite și certificate în domeniul achizițiilor, conform legislației în vigoare. Lista nominală a responsabililor va fi publicată pe pagina web a autorității contractante.”	Directiva 2014/24/UE, precum și cadrul OECD privind achizițiile publice, recomandă ca funcțiile-cheie din ciclul achizițional, în special planificarea, să fie gestionate de personal calificat și instruit continuu, într-un cadru profesionalizat.
Corelarea planului anual cu bugetul instituției		„Fiecare poziție din planul anual va include sursa exactă de finanțare, codul bugetar, precum și referințe la priorități strategice aprobate prin acte administrative ale instituției.”	Corelarea clară și documentată a planului anual de achiziții cu bugetul și strategiile instituției nu doar că asigură conformitatea cu principiile Directivei 2014/24/UE, dar contribuie esențial la: creșterea disciplinei financiare; îmbunătățirea calității și predictibilității achizițiilor; și consolidarea încrederii publice în modul în care sunt utilizate fondurile publice.
Organizarea consultărilor publice asupra proiectului planului (pentru autoritățile mari)		„Autoritățile contractante cu buget anual de achiziții mai mare de 10 milioane lei vor publica spre consultare publică proiectul planului anual de achiziții timp de 10 zile lucrătoare, înainte de aprobarea	Deși Directiva 2014/24/UE nu prevede în mod expres o obligație de consultare a planului de achiziții, principiile generale ale directivei – transparență, proporționalitate, tratament egal și utilizare eficientă a fondurilor publice – sunt

		finală. Observațiile primite vor fi analizate și reflectate într-un raport de consultare publicat împreună cu planul final.”	susținute puternic de mecanismele de consultare publică. În plus, consultarea contribuie la implementarea cerinței ca achizițiile publice să reflecte nevoi reale și priorități justificate, așa cum este menționat în articolul 18 al directivei. Acest punct va duce la alinierea la bunele practici europene și internaționale (OECD, OGP, MAPS). OECD Recommendation on Public Procurement (2015) promovează explicit implicarea părților interesate în toate fazele ciclului de achiziții, inclusiv în etapa de planificare. Evaluarea MAPS Moldova (2021) a evidențiat lipsa unei culturi instituționale de consultare și a recomandat consolidarea dialogului între autorități și beneficiarii serviciilor publice. Parteneriatul pentru o Guvernare Deschisă (OGP), la care Republica Moldova este parte, include participarea publicului în procesul de elaborare a politicilor și planificării ca principiu esențial.
--	--	---	--

Recomandări de îmbunătățire a planificării achizițiilor publice

Necesitatea modificării [HG1419/2016](#) privind modul de planificare a contractelor de achiziții publice se bazează pe mai multe evoluții legislative, instituționale și tehnologice care au avut loc în ultimii ani în Republica Moldova și la nivel european.

Procesul de planificare a achizițiilor s-a mutat aproape integral în spațiul digital, în special prin utilizarea platformei MTender. Actualul regulament nu conține prevederi clare și detaliate privind obligativitatea utilizării acestei platforme pentru planificarea electronică a achizițiilor, nu stabilește standarde pentru publicarea planurilor anuale în format digital și nu reglementează integrarea automată a acestora cu alte sisteme guvernamentale. Acest decalaj între practică și legislație creează incertitudini și permite interpretări arbitrare.

În acest sens, HG nr. 1419/2016 trebuie adaptată pentru a reflecta noile cerințe și obiective, inclusiv:

1. Clarificarea diferenței dintre Planul anual de achiziții și Planurile trimestriale de achiziții care, actualmente nu este aplicat în practică. Respectiv, pentru optimizarea proceselor, de analiza oportunitatea excluderii Planurilor trimestriale și păstrarea exclusivă a Planului anual de achiziții publice.
2. *Digitalizarea completă a procesului de planificare.* Integrarea obligatorie a planificării achizițiilor în sistemul electronic Mtender, asigurând interoperabilitatea cu alte sisteme guvernamentale și facilitând accesul public la informații.
3. *Transparență și responsabilitate sporită.* Publicarea planurilor anuale de achiziții într-un format standardizat și accesibil cu asigurarea formatului de date deschise și evitarea documentului de tip pdf. sau scanate care nu permit utilizarea și analiza ulterioară. Precum și instituirea unor mecanisme clare de justificare și documentare a modificărilor aduse planurilor.
4. *Profesionalizarea personalului implicat.* Stabilirea cerințelor de calificare și formare continuă pentru persoanele responsabile de elaborarea și implementarea planurilor de achiziții, în conformitate cu noile prevederi legislative.
5. *Monitorizare și evaluare riguroasă.* Introducerea unor proceduri de raportare periodică privind realizarea planurilor de achiziții, permițând evaluarea performanței și identificarea eventualelor disfuncționalități.

Prin aceste modificări, HG nr. 1419/2016 va deveni un instrument eficient în sprijinul implementării noilor reglementări legislative în materie de achiziții publice, contribuind la realizarea obiectivelor strategice asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană.

Modificările propuse sunt fundamentate pe: evaluările și recomandările formulate de societatea civilă; deficiențele recurente constatate în practica autorităților contractante; angajamentele asumate de Guvern în cadrul Programului național 2023–2026 și în procesul de aderare la Uniunea Europeană; necesitatea alinierii la directivele UE, în special Directiva 2014/24/UE, care promovează transparența, concurența și achizițiile durabile.

Modificările propuse vor contribui la transpunerea corectă a Directivei 2014/24/UE în domeniul planificării achizițiilor, vor consolida transparența și responsabilitatea instituțiilor publice și vor aduce Republica Moldova mai aproape de standardele europene în domeniul achizițiilor publice.